

Szanowni Państwo

Przekazuję Państwu publikację "*Konkurencyjność powiatów województwa dolnośląskiego w latach 2004-2010*". Jest to kontynuacja publikacji wydanej w 2006 roku, która obejmowała lata 1999-2004.

Celem opracowania jest zaprezentowanie zróżnicowania poziomu konkurencyjności z zastosowaniem taksonomicznych metod porządkowania liniowego. Przyjęte mierniki charakteryzujące poszczególne powiaty dotyczyły sześciu podstawowych aspektów rozwoju, tj.: potencjału demograficznego, kapitału intelektualnego i społecznego, warunków życia/dostępu do usług społecznych, rynku pracy/adaptacyjności zasobów pracy, infrastruktury technicznej oraz potencjału gospodarczego/aktywności gospodarczej.

Publikacja składa się z części analitycznej i tabelarycznej poprzedzonych opisem przyjętej metodologii, gdzie oprócz zakresu podmiotowego i przedmiotowego badania oraz objaśnień podstawowych pojęć i definicji przedstawiono metody badań, w tym metody doboru wskaźników oraz konstrukcję mierników taksonomicznych, syntetycznych i miernika ogólnego.

Analizę zamyka charakterystyka zróżnicowania powiatów według wartości ogólnego miernika rozwoju bazującego na miernikach wyznaczonych dla wcześniej wymienionych obszarów. Stopień szczegółowości analizy uzależniony był od posiadanych danych i liczby aspektów charakteryzujących poszczególne obszary konkurencyjności regionalnej, dlatego niektóre rozdziały opracowania są bardziej szczegółowe, inne mniej.

Część tabelaryczna stanowi integralną część opracowania. Zawarto w niej zestawienie wartości finalnych wskaźników diagnostycznych oraz wartości mierników i lokat powiatów w rankingu w latach 2004, 2007 i 2010.

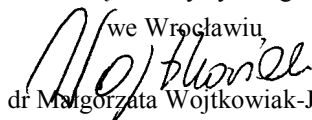
Dziękuję Pani prof. dr hab. Stanisławie Bartosiewicz za wnikliwą, krytyczną i życzliwą ocenę pracy oraz cenne wskazówki merytoryczne, które przyczyniły się do udoskonalenia treści i formy publikacji.

Mam nadzieję, że zaprezentowane opracowanie spotka się z zainteresowaniem i okaże się przydatne dla osób i instytucji zajmujących się problematyką rozwoju społeczno-gospodarczego, w szczególności dla jednostek samorządu terytorialnego oraz potencjalnych inwestorów.

Dyrektor

Urzędu Statystycznego

we Wrocławiu

dr Małgorzata Wojtkowiak-Jakacka

Dear readers,

I would like to present to you a publication on “Competitiveness of powiats in the Dolnośląskie voivodship in the period 2004-2010”. This is the continuation of the previous publication published in 2006, which covered the period from 1999 to 2004.

The objective of this publication is to present the diversification of competitiveness level with the use of taxonomic methods of linear ordering. The accepted measures, which characterized individual powiats, concerned the six basic aspects of development, i.e. demographic potential, intellectual and social capital, living conditions/access to social services, labour market/workforce adaptability, technical infrastructure as well as economic potential/economic activity.

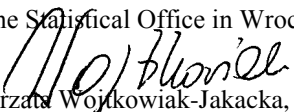
The publication consists of analytical and tabular parts, which are preceded with a description of accepted methodology, which, apart from subjective and objective scope of study as well as explanation of basic notions and definitions, provides methods of study, including selection index methods as well as the construction of taxonomic and synthetic measures, and a general measure.

The analysis is concluded with a description of diversification of powiats by value of general development measure, which is based on measures set for above mentioned areas. The level of detail of analysis depended on possessed data and the number of aspects characterizing individual areas of regional competitiveness, therefore, some chapters of the publication are more detailed than the other.

The tabular part constitutes an integral part of the publication. It includes a list of values of final diagnostic measures as well as values of measures and places of powiats in ranking in years 2004, 2007 and 2010.

I would like to thank associate prof. Stanisława Bartosiewicz for her thorough, critical and kind assessment of the publication as well as valuable factual tips which led to the improvement of the contents and the form of the publication.

I hope that the presented publication will raise public's interest and will become useful for people and institutions dealing with the issues of socio-economic development, in particular for entities of territorial self-government as well as potential investors.

Director
of the Statistical Office in Wrocław

Małgorzata Wojtkowiak-Jakacka, Ph. D.

SPIS TREŚCI

Przedmowa	3
I. Wprowadzenie	13
II. Uwagi metodologiczne	16
1. Zakres podmiotowy	16
2. Zakres danych i metody analizy danych	16
3. Podstawowe pojęcia i definicje	38
III. Konkurencyjność powiatów według obszarów badawczych	
1. Potencjał demograficzny	53
2. Kapitał intelektualny i społeczny	69
3. Warunki życia/dostęp do usług społecznych	81
4. Rynek pracy/adaptacyjność zasobów pracy	103
5. Infrastruktura techniczna	117
6. Potencjał gospodarczy/aktywność gospodarza	129
7. Zróżnicowanie ogólnego miernika poziomu konkurencyjności powiatów	147
IV. Uwagi końcowe	155

Tablice

1. Potencjał demograficzny - syntetyczny miernik rozwoju	159
2. Potencjał demograficzny - częściowe mierniki rozwoju	160
3. Kapitał intelektualny i społeczny - syntetyczny miernik rozwoju	162
4. Kapitał intelektualny i społeczny - częściowe mierniki rozwoju	163
5. Warunki życia/dostęp do usług społecznych - syntetyczny miernik rozwoju	165
6. Warunki życia/dostęp do usług społecznych - częściowe mierniki rozwoju	166
7. Rynek pracy/adaptacyjność zasobów pracy - syntetyczny miernik rozwoju	169
8. Rynek pracy/adaptacyjność zasobów pracy - częściowe mierniki rozwoju	170
9. Infrastruktura techniczna - syntetyczny miernik rozwoju	173
10. Infrastruktura techniczna - częściowe mierniki rozwoju	174
11. Potencjał gospodarczy/aktywność gospodarza - syntetyczny miernik rozwoju	177
12. Potencjał gospodarczy/aktywność gospodarza - częściowe mierniki rozwoju	178
13. Ogólny miernik rozwoju społeczno-gospodarczego powiatów	182
14. Struktura ogólnego miernika rozwoju powiatów według obszarów badawczych	183
15. Lokaty powiatów według obszarów badawczych	185
16. Potencjał demograficzny – wartości finalnych wskaźników diagnostycznych dla powiatów w 2010 r.	187
17. Kapitał intelektualny i społeczny – wartości finalnych wskaźników diagnostycznych dla powiatów w 2010 r.	189
18. Warunki życia/dostęp do usług społecznych – wartości finalnych wskaźników diagnostycznych dla powiatów w 2010 r.	192

19. Rynek pracy/adaptacyjność zasobów pracy – wartości finalnych wskaźników diagnostycznych dla powiatów w 2010 r.	198
20. Infrastruktura techniczna – wartości finalnych wskaźników diagnostycznych dla powiatów w 2010 r.	200
21. Potencjał gospodarczy/aktywność gospodarcza – wartości finalnych wskaźników diagnostycznych dla powiatów w 2010 r.	202
Bibliografia	206

Spis wykresów i zestawień

Wykres 1. Powiaty według grup poziomu wartości miernika syntetycznego (poziomu konkurencyjności) w obszarze potencjał demograficzny	68
Wykres 2. Różnica zajmowanych lokat pod względem wartości miernika syntetycznego w obszarze potencjał demograficzny według powiatów	68
Wykres 3. Zróżnicowanie powiatów według wartości miernika syntetycznego w obszarze potencjał demograficzny oraz cząstkowych mierników badanych aspektów	68
Wykres 4. Powiaty według grup poziomu wartości cząstkowych mierników (poziomu konkurencyjności) w aspekcie stan i rozmieszczenie ludności	68
Wykres 5. Powiaty według grup poziomu wartości cząstkowych mierników (poziomu konkurencyjności) w aspekcie struktura ludności	68
Wykres 6. Powiaty według grup poziomu wartości cząstkowych mierników (poziomu konkurencyjności) w aspekcie ruch naturalny/reprodukcja ludności	68
Wykres 7. Powiaty według grup poziomu wartości cząstkowych mierników (poziomu konkurencyjności) w aspekcie ruch wędrowny	68
Wykres 8. Powiaty według grup poziomu wartości miernika syntetycznego (poziomu konkurencyjności) w obszarze kapitał intelektualny i społeczny	80
Wykres 9. Różnica zajmowanych lokat pod względem wartości miernika syntetycznego w obszarze kapitał intelektualny i społeczny według powiatów	80
Wykres 10. Zróżnicowanie powiatów według wartości miernika syntetycznego w obszarze kapitał intelektualny i społeczny oraz cząstkowych mierników badanych aspektów	80
Wykres 11. Powiaty według grup poziomu wartości cząstkowych mierników (poziomu konkurencyjności) w aspekcie efektywność kształcenia	80
Wykres 12. Powiaty według grup poziomu wartości cząstkowych mierników (poziomu konkurencyjności) w aspekcie nauka języków obcych	80
Wykres 13. Powiaty według grup poziomu wartości cząstkowych mierników (poziomu konkurencyjności) w aspekcie kapitał społeczny/społeczeństwo obywatelskie ...	80
Wykres 14. Powiaty według grup poziomu wartości cząstkowych mierników (poziomu konkurencyjności) w aspekcie kondycja zdrowotna społeczeństwa	80

Wykres 15. Powiaty według grup poziomu wartości miernika syntetycznego (poziomu konkurencyjności) w obszarze warunki życia/dostęp do usług społecznych	102
Wykres 16. Różnica zajmowanych lokat pod względem wartości miernika syntetycznego w obszarze warunki życia/dostęp do usług społecznych według powiatów	102
Wykres 17. Zróżnicowanie powiatów według wartości miernika syntetycznego w obszarze warunki życia/dostęp do usług społecznych oraz cząstkowych mierników dla badanych aspektów	102
Wykres 18. Powiaty według grup poziomu wartości cząstkowych mierników (poziomu konkurencyjności) w aspekcie ochrona zdrowia	102
Wykres 19. Powiaty według grup poziomu wartości cząstkowych mierników (poziomu konkurencyjności) w aspekcie edukacja/kształcenie na wybranych poziomach edukacji	102
Wykres 20. Powiaty według grup poziomu wartości cząstkowych mierników (poziomu konkurencyjności) w aspekcie kultura i sztuka	102
Wykres 21. Powiaty według grup poziomu wartości cząstkowych mierników (poziomu konkurencyjności) w aspekcie bezpieczeństwo publiczne	102
Wykres 22. Powiaty według grup poziomu wartości miernika syntetycznego (poziomu konkurencyjności) w obszarze rynku pracy/adaptacyjność zasobów pracy	116
Wykres 23. Różnica zajmowanych lokat pod względem wartości miernika syntetycznego w obszarze rynek pracy/adaptacyjność zasobów pracy według powiatów	116
Wykres 24. Zróżnicowanie powiatów według wartości miernika syntetycznego w obszarze rynek pracy/adaptacyjność zasobów pracy oraz cząstkowych mierników badanych aspektów	116
Wykres 25. Powiaty według grup poziomu wartości cząstkowych mierników (poziomu konkurencyjności) w aspekcie pracujący	116
Wykres 26. Powiaty według grup poziomu wartości cząstkowych mierników (poziomu konkurencyjności) w aspekcie praca w warunkach zagrożenia	116
Wykres 27. Powiaty według grup poziomu wartości cząstkowych mierników (poziomu konkurencyjności) w aspekcie zasoby rejestrowanego bezrobocia	116
Wykres 28. Powiaty według grup poziomu wartości cząstkowych mierników (poziomu konkurencyjności) w aspekcie płynność rynku pracy	116
Wykres 29. Powiaty według grup poziomu wartości miernika syntetycznego poziomu konkurencyjności) w obszarze infrastruktura techniczna	128
Wykres 30. Różnica zajmowanych lokat pod względem wartości miernika syntetycznego w obszarze infrastruktura techniczna według powiatów	128
Wykres 31. Zróżnicowanie powiatów według wartości miernika syntetycznego w obszarze infrastruktura techniczna oraz cząstkowych mierników badanych aspektów	128
Wykres 32. Powiaty według grup poziomu wartości cząstkowych mierników (poziomu konkurencyjności) w aspekcie infrastruktura wodociągowa	128

Wykres 33. Powiaty według grup poziomu wartości cząstkowych mierników (poziomu konkurencyjności) w aspekcie infrastruktura kanalizacyjna	128
Wykres 34. Powiaty według grup poziomu wartości cząstkowych mierników (poziomu konkurencyjności) w aspekcie infrastruktura gazowa	128
Wykres 35. Powiaty według grup poziomu wartości cząstkowych mierników (poziomu konkurencyjności) w aspekcie infrastruktura drogowa	128
Wykres 36. Powiaty według grup poziomu wartości miernika syntetycznego poziomu konkurencyjności) w obszarze potencjał gospodarczy/aktywność gospodarcza	146
Wykres 37. Różnica zajmowanych lokat pod względem wartości miernika syntetycznego w obszarze potencjał gospodarczy/aktywność gospodarcza według powiatów	146
Wykres 38. Zróżnicowanie powiatów według wartości miernika syntetycznego w obszarze potencjał gospodarczy/aktywność gospodarcza oraz cząstkowych mierników badanych aspektów	146
Wykres 39. Powiaty według grup poziomu wartości cząstkowych mierników (poziomu konkurencyjności) w aspekcie produkcja przemysłowa/budownictwo	146
Wykres 40. Powiaty według grup poziomu wartości cząstkowych mierników (poziomu konkurencyjności) w aspekcie nakłady inwestycyjne	146
Wykres 41. Powiaty według grup poziomu wartości cząstkowych mierników (poziomu konkurencyjności) w aspekcie kapitał zagraniczny	146
Wykres 42. Powiaty według grup poziomu wartości cząstkowych mierników (poziomu konkurencyjności) w aspekcie finanse gmin i powiatów	146
Wykres 43. Zróżnicowanie powiatów według wartości miernika ogólnego i badanych obszarów badawczych w 2004 i 2010 r.	154
Wykres 44. Powiaty według grup poziomu wartości miernika ogólnego (poziomu konkurencyjności) w 2004 r.	154
Wykres. 45. Powiaty według grup poziomu wartości miernika ogólnego (poziomu konkurencyjności) w 2010 r.	154
Wykres 46. Powiaty według wartości cząstkowych mierników w badanych obszarach w 2010 r.	154
Wykres 47. Lokaty powiatów pod względem wartości miernika ogólnego w 2010 r. w porównaniu do 2004 r.	154
Zestawienie 1. Lokaty powiatów i poziomy wartości mierników rozwoju według wyróżnionych obszarów badawczych w 2004 r.	158
Zestawienie 2. Lokaty powiatów i poziomy wartości mierników rozwoju według wyróżnionych obszarów badawczych w 2010 r.	158

CONTENTS

<i>Preface</i>	3
<i>I. Introduction</i>	13
<i>II. Methodological notes</i>	16
1. <i>Subject range</i>	16
2. <i>Data range and methods of data analysis</i>	16
3. <i>Basic notions and definitions</i>	38
<i>III. Competitiveness of powiats by research fields</i>	
1. <i>Demographic potential</i>	53
2. <i>Intellectual and social capital</i>	69
3. <i>Living conditions/access to social services</i>	81
4. <i>Labour market/resources adaptability</i>	103
5. <i>Technical infrastructure</i>	117
6. <i>Economic potential/economic activity</i>	129
7. <i>Diversification of general measure for powiats competitiveness</i>	147
<i>IV. Final remarks</i>	155
<i>List of tables</i>	
1. <i>Demographic potential – synthetic development measure</i>	159
2. <i>Demographic potential – partial development measures</i>	160
3. <i>Intellectual and social capital – synthetic development measure</i>	162
4. <i>Intellectual and social capital – partial development measures</i>	163
5. <i>Living conditions/access to social services – synthetic development measure</i>	165
6. <i>Living conditions/access to social services – partial development measures</i>	166
7. <i>Labour market/workforce adaptability – synthetic development measure</i>	169
8. <i>Labour market/workforce adaptability – partial development measures</i>	170
9. <i>Technical infrastructure – synthetic development measure</i>	173
10. <i>Technical infrastructure – partial development measures</i>	174
11. <i>Economic potential/economic activity – synthetic development measure</i>	177
12. <i>Economic potential/economic activity – partial development measures</i>	178
13. <i>General measure of socio-economic development of powiats</i>	182
14. <i>Structure of general measure of powiat development by aspects</i>	183
15. <i>Positions of powiats by research fields</i>	185
16. <i>Demographic potential - values of final diagnostic measures for powiats in 2010</i>	187
17. <i>Intellectual and social capital - values of final diagnostic measures for powiats in 2010</i>	189
18. <i>Living conditions/access to social services - values of final diagnostic measures for powiats in 2010</i>	192

19. Labour market/workforce adaptability - values of final diagnostic measures for powiats in 2010.....	198
20. Technical infrastructure - values of final diagnostic measures for powiats in 2010.....	200
21. Economic potential/economic activity – values of final diagnostic measures for powiats in 2010.....	202
Bibliography	206

List of graphs and comparisons

Graph 1. Powiats by level groups of value of synthetic measure (competitiveness level) within the field of demographic potential.....	68
Graph 2. Difference of places taken in terms of value of synthetic measure within the field of demographic potential by powiats	68
Graph 3. Differentiation of powiats by value of synthetic measure within the field of demographic potential as well as partial measures for studied aspects	68
Graph 4. Powiats by level groups of value of partial measures (competitiveness level) in the aspect of condition and distribution of population	68
Graph 5. Powiats by level groups of value of partial measures (competitiveness level) in the aspect of population structure	68
Graph 6. Powiats by level groups of value of partial measures (competitiveness level) in the aspect of natural mobility/population reproduction.....	68
Graph 7. Powiats by level groups of value of partial measures (competitiveness level) in the aspect of vital statistics.....	68
Graph 8. Powiats by level groups of value of synthetic measure (competitiveness level) in the aspect of intellectual and social capital	80
Graph 9. Difference of places taken in terms of value of synthetic measure within the field of intellectual and social capital by powiats	80
Graph 10. Differentiation of powiats by value of synthetic measure within the field of intellectual and social capital as well as partial measures for studied aspects	80
Graph 11. Powiats by level groups of value of partial measures (competitiveness level) in the aspect of effectiveness of education.....	80
Graph 12. Powiats by level groups of value of partial measures (competitiveness level) in the aspect of language learning	80
Graph 13. Powiats by level groups of value of partial measures (competitiveness level) in the aspect of social capital/civil society.....	80
Graph 14. Powiats by level groups of value of partial measures (competitiveness level) in the aspect of health condition of society.....	80

<i>Graph 15. Powiats by level groups of value of synthetic measure (competitiveness level) in the aspect of living conditions/access to social services</i>	<i>102</i>
<i>Graph 16. Difference of places taken in terms of value of synthetic measure within the field of living conditions/access to social services by powiats</i>	<i>102</i>
<i>Graph 17. Differentiation of powiats by value of synthetic measure within the field of living conditions and access to social services as well as partial measures for studied aspects ..</i>	<i>102</i>
<i>Graph 18. Powiats by level groups of value of partial measures (competitiveness level) in the aspect of health care.....</i>	<i>102</i>
<i>Graph 19. Powiats by level groups of value of partial measures (competitiveness level) in the aspect of education/training at selected levels of education</i>	<i>102</i>
<i>Graph 20. Powiats by level groups of value of partial measures (competitiveness level) in the aspect of culture and art.....</i>	<i>102</i>
<i>Graph 21. Powiats by level groups of value of partial measures (competitiveness level) in the aspect of public safety</i>	<i>102</i>
<i>Graph 22. Powiats by level groups of value of synthetic measure (competitiveness level) in the aspect of labour market/workforce adaptability.....</i>	<i>116</i>
<i>Graph 23. Difference of places taken in terms of value of synthetic measure within the field of labour market/workforce adaptability by powiats.....</i>	<i>116</i>
<i>Graph 24. Differentiation of powiats by value of synthetic measure within the field of labour market/workforce adaptability as well as partial measures for studied aspects.....</i>	<i>116</i>
<i>Graph 25. Powiats by level groups of value of partial measures (competitiveness level) in the aspect of working persons</i>	<i>116</i>
<i>Graph 26. Powiats by level groups of value of partial measures (competitiveness level) in the aspect of working in risk conditions.....</i>	<i>116</i>
<i>Graph 27. Powiats by level groups of value of partial measures (competitiveness level) in the aspect of stocks of registered unemployment.....</i>	<i>116</i>
<i>Graph 28. Powiats by level groups of value of partial measures (competitiveness level) in the aspect of labour market fluidity.....</i>	<i>116</i>
<i>Graph 29. Powiats by level groups of value of synthetic measure (competitiveness level) within the field of technical infrastructure</i>	<i>128</i>
<i>Graph 30. Difference of places taken in terms of value of synthetic measure within the field of technical infrastructure by powiats.....</i>	<i>128</i>
<i>Graph 31. Differentiation of powiats by value of synthetic measure within the field of technical infrastructure as well as partial measures for studied aspects.....</i>	<i>128</i>
<i>Graph 32. Powiats by level groups of value of partial measures (competitiveness level) in the aspect of waterworks infrastructure</i>	<i>128</i>
<i>Graph 33. Powiats by level groups of value of partial measures (competitiveness level) in the aspect of sewage system infrastructure</i>	<i>128</i>
<i>Graph 34. Powiats by level groups of value of partial measures (competitiveness level) in the aspect of gas infrastructure</i>	<i>128</i>

<i>Graph 35. Powiats by level groups of value of partial measures (competitiveness level) in the aspect of road infrastructure</i>	128
<i>Graph 36. Powiats by level groups of value of synthetic measure (competitiveness level) within the field of economic potential/economic activity</i>	146
<i>Graph 37. Difference of places taken in terms of value of synthetic measure within the field of economic potential/economic activity by powiats</i>	146
<i>Graph 38. Differentiation of powiats by value of synthetic measure within the field of economic potential/economic activity as well as partial measures for studied aspects</i>	146
<i>Graph 39. Powiats by level groups of value of partial measures (competitiveness level) in the aspect of industrial production/construction</i>	146
<i>Graph 40. Powiats by level groups of value of partial measures (competitiveness level) in the aspect of investment outlays</i>	146
<i>Graph 41. Powiats by level groups of value of partial measures (competitiveness level) in the aspect of foreign capital</i>	146
<i>Graph 42. Powiats by level groups of value of partial measures (competitiveness level) in the aspect of gminas and powiats finance</i>	146
<i>Graph 43. Differentiation of powiats by value of general measure and studied research fields in 2004 and 2010</i>	154
<i>Graph 44. Powiats by level groups of value of general measure (competitiveness level) in 2004</i>	154
<i>Graph 45. Powiats by level groups of value of general measure (competitiveness level) in 2010</i>	154
<i>Graph 46. Powiats by partial values of measures in studied fields</i>	154
<i>Graph 47. Place of powiats of values of general measure in 2010 to 2004</i>	154
<i>Comparison 1. Places of powiats and levels of values of development measures by distinguished research fields in 2004</i>	158
<i>Comparison 2. Places of powiats and levels of values of development measures by distinguished research fields in 2010</i>	158

I. WPROWADZENIE

Celem opracowania jest porównawcza prezentacja poziomu konkurencyjności powiatów województwa dolnośląskiego. w oparciu o zestaw wybranych wskaźników diagnostycznych, których wartości obliczono na podstawie danych gromadzonych przez statystykę publiczną.

Pojęcie konkurencyjności jest wciąż dyskusyjne, co nie pozwala na jednoznaczne ustalenie określających ją mierników. Ogólnie, na poziomie mikroekonomicznym, mianem konkurencyjności określa się zdolność do osiągania sukcesu przez gospodarujące podmioty z punktu widzenia osiągniętych wyników i zdolności do ich osiągnięcia w przyszłości¹.

Konkurencyjność regionalna definiowana jest natomiast jako zdolność poszczególnych jednostek terytorialnych do przyciągania kapitału oraz jako zdolność do zatrzymania w regionie posiadanych czynników produkcji, optymalnego wykorzystania endogenicznych potencjałów rozwojowych. Regionem konkurencyjnym jest więc taki region, który jest w stanie przystosować się do zmieniających się warunków w toczącym się wielopłaszczyznowym współzawodnictwie szybciej niż inne regiony, przez co osiąga on poprawę swojej pozycji w życiu gospodarczym i społecznym – osiąga przewagę nad innymi regionami².

Z uwagi na fakt, iż wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionalnej stało się jednym z głównych bądź szczegółowych celów strategii rozwoju wielu krajów, regionów, stąd w dokumentach i raportach przygotowywanych na poziomie krajowym (m.in. w *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020* i w raporcie *Polska 2030. Wyzwania rozwojowe*³) lub na poziomie międzynarodowym (w dokumentach Komisji Europejskiej, pracach Banku Światowego czy OECD) podjęto próby zdefiniowania w wymiarze regionalnym pojęcia konkurencyjności i strategicznie wybranych kierunków jej poprawiania.

Podniesienie konkurencyjności Europy było również jednym z głównych celów powstania Unii Europejskiej. W odniesieniu do rozwoju regionalnego w Raporcie UE za konkurencyjność uznano zdolność do produkcji dóbr i usług, które mogą sprostać wymaganiom rynku

¹Szerzej o definicjach pojęcia konkurencyjności m.in. w pracach: Z. Mikołajewicz, *Czynniki konkurencyjności rozwoju regionów*, [w:] *Konkurencyjność miast i regionów Polski Południowo-Zachodniej*, Prace Naukowe AE we Wrocławiu, 1999, K. Kłosiński, *Sektor usług w procesie podnoszenia konkurencyjności gospodarki*, IRWiK, 2003, J. Gierczycka, *Rola konkurencji w europejskiej integracji gospodarczej w aspekcie zrównoważonego rozwoju*, referat na ogólnopolską konferencję „Zrównoważony rozwój w teorii i praktyce”, Wrocław, 29-30.06.2006, Katedra Ekonomii Ekologicznej, AE Wrocław.

² Por. m.in. W.M. Gaczek, Z. Rykiel, *Konkurencyjność regionów a regionalizm ekonomiczny*, [w:] *Polityka regionalna i jej rola w podnoszeniu konkurencyjności regionów*, pod red. M. Klamut i L. Cybulskiego, Wyd. AE Wrocław 2000, T. Markowski, *Konkurencyjność i innowacyjność polskich regionów wobec akcesji do UE*, (http://www.fundusze_strukturalne.gov.pl/NR/rdonlyres), I. Pietrzyk, *Konkurencyjność regionów w ujęciu Komisji Europejskiej*, [w:] *Polityka regionalna i jej rola w podnoszeniu konkurencyjności regionów*, pod red. M. Klamut i L. Cybulskiego, Wyd. AE Wrocław 2000, B. Winiarski, *Konkurencyjność: kryterium wyboru czy kierunek strategii i cel pośredni polityki regionalnej?* [w:] *Konkurencyjność regionów*, pod red. M. Klamut, Wyd. AE Wrocław 1999.

³ *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, miasta, obszary wiejskie*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 2010, *Polska 2030. Wyzwania rozwojowe*, pod red.naukową M.Boniego, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Warszawa, 2009,

międzynarodowego, lub bardziej ogólnie – konkurencyjność to zdolność korporacji przemysłowych czy regionów do generowania, w sytuacji międzynarodowego współzawodnictwa, relatywnie wysokiego dochodu i wysokiego poziomu zatrudnienia⁴.

Pojęcie konkurencyjności może być stosowane w różnych aspektach. W latach osiemdziesiątych Unia Europejska podjęła próbę oceny regionalnych kryteriów konkurencyjności, czego wynikiem były stosowne raporty. Zgodnie z raportem piątym z 1994 roku za kluczowe zagadnienia charakteryzujące regionalną konkurencyjność uznano infrastrukturę i wyposażenie w kapitał ludzki, bezpośrednie inwestycje zagraniczne, badania naukowe i rozwój technologiczny oraz sytuację obszarów peryferyjnych⁵.

Poprzez wykorzystanie specyfiki regionalnej jednostki terytorialnej dążą do wzmocnienia poziomu konkurencyjności, który można scharakteryzować m.in. za pomocą cech demograficznych (szeroko rozumianego potencjału ludnościowego), przyrodniczych (np. zasobów naturalnych, walorów turystycznych, lokalizacji względem sąsiadów itp.), ekonomicznych (poziomu rozwoju gospodarczego, stosunków własnościowych jednostek gospodarczych, itp.) oraz społecznych (cech decydujących o jakości życia społeczności lokalnych i warunkach sprzyjających tworzeniu społeczności obywatelskiej, budującej postawę nastawioną m.in. na innowacyjność itp.).

W niniejszym opracowaniu przyjęto, iż o poziomie konkurencyjności powiatów świadczą wartości wskaźników charakteryzujących sytuację powiatu pod względem: potencjału demograficznego, kapitału intelektualnego i społecznego, warunków życia/dostęp do usług społecznych, rynku pracy/adaptacyjności zasobów pracy, infrastruktury technicznej, potencjału gospodarczego/aktywności gospodarczej. W porównaniu do poprzedniej edycji „Konkurencyjności powiatów...”, dodano wskaźniki diagnostyczne ilustrujące w przekroju powiatów poziom kapitału intelektualnego i społecznego, jedne z potencjałów endogenicznych regionu determinujących wzrost konkurencyjności. Rozwój gospodarki opartej na wiedzy oraz kapitale intelektualnym i społecznym, według raportu „Polska 2030. Wyzwania rozwojowe”, należy do ważnych wyzwań jakie stoją przed Polską w najbliższych dwóch dziesięcioleciach.

Z uwagi na specyfikę przeobrażeń na rynku pracy od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej oraz fakt, iż wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów zostały również wymienione w raporcie „Polska 2030...” jako ważniejsze wyzwania stojące przed Polską w przyszłości, w niniejszym opracowaniu wyodrębniono grupę wskaźników

⁴Sixth Periodic Report on the Social and Economic Situation and Development of the Regions of the European Union, 1999, s. 5, [za:], E. Wysocka, *Istota i czynniki konkurencyjności w regionie*, „Wójt i jego gmina”, nr 5, 2006, s. 11,

⁵Por. *Commission Européenne: Sixième rapport périodique sur la situation et l'évolution socio-économiques des régions de l'Union Européenne*, Brukselles-Luxembourg 1999, oraz U. Markowska-Przybyła, *Konkurencyjność regionów w polityce regionalnej Unii Europejskiej*, Prace Naukowe X/2004, Akademickie Centrum Koordynacyjne w Euroregionie Nysa, s.31-32, I. Pietrzyk, *Konkurencyjność regionów w ujęciu Komisji Europejskiej*, [w:] *Polityka regionalna i jej rola w podnoszeniu konkurencyjności regionów*, pod red. M.Klamut i L.Cybulskiego, Wyd. AE Wrocław, 2000, s.20-32,

obrazujących zróżnicowanie sytuacji na rynku pracy/adaptacyjności zasobów pracy w dodatkowy obszar badawczy.

Do przedstawienia potencjału demograficznego pod uwagę wzięto wybrane wskaźniki demograficzne charakteryzujące liczbę i strukturę ludności, ruch naturalny i reprodukcję oraz ruch wędrowniczy. W opisie kapitału intelektualnego i społecznego uwzględniono zestaw wskaźników dotyczących kwalifikacji siły roboczej, efektywności kształcenia, nauki języków obcych, kapitału społecznego/społeczeństwa obywatelskiego i kondycji zdrowotnej społeczeństwa. Analizę warunków życia mieszkańców oparto na wybranych wskaźnikach stanu infrastruktury społecznej, dostępu do usług społecznych w zakresie: mieszkalnictwa, edukacji/ kształcenia na wybranych poziomach, ochrony zdrowia i opieki społecznej, kultury i sztuki, ochrony środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa publicznego. Do podstawowych elementów infrastruktury technicznej w powiatach zaliczono sieci przesyłowe rozdzielcze (wodociągowe, kanalizacyjne, ciepłownicze i gazowe) oraz drogi. W ocenie konkurencyjności powiatów w obszarze rynku pracy uwzględniono popytowe czynniki rynku pracy, które zgrupowano w aspektach obrazujących poziom zatrudnienia (pracujący), warunki pracy (pracujący w warunkach zagrożenia) i poziom wynagrodzeń. O niedopasowaniu struktury podaży pracy i popytu na pracę oraz adaptacyjności zasobów pracy świadczyły wskaźniki charakteryzujące zasoby rejestrowanego bezrobocia oraz płynności rynku pracy. W opracowaniu prezentacja potencjału gospodarczego/ aktywności gospodarczej objęła siedem aspektów: produkcję przemysłową/budownictwo, nakłady inwestycyjne, kapitał zagraniczny, sektorowość gospodarki, turystykę, finanse powiatów i przedsiębiorczość.

W celu kompleksowego określenia stopnia zróżnicowania rozwoju społeczno-gospodarczego powiatów, wskazującego na ich konkurencyjność, zastosowano taksonomiczne mierniki rozwoju, tj. ogólny miernik oraz mierniki syntetyczne dla każdego wyróżnionego obszaru badawczego. Wartości tych mierników były podstawą oceny pozycji konkurencyjnej danego powiatu względem pozostałych powiatów.

Poziom konkurencyjności powiatów określono w ujęciu czasowym, biorąc pod uwagę okres od 2004 roku, tj. od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej do roku 2010. Ujęcie dynamiczne miało na celu zaobserwowanie zmian wartości poszczególnych cech opisujących konkurencyjność w przekroju powiatów oraz zmian lokat powiatów w rankingach.

Wybrany przedział czasowy to okres zmieniających się warunków i przeobrażeń w życiu społeczno-gospodarczym. Interesujące jest, czy w kontekście członkostwa w Unii Europejskiej, umożliwiającego m.in. pozyskiwanie unijnych środków finansowych, powiaty wykorzystywały pojawiające się szanse rozwoju i tym samym zmieniły pozycję oraz osiągnęły wyższy poziom konkurencyjności.

Obliczone wartości miernika ogólnego i mierników syntetycznych na przestrzeni lat 2004-2010 miały na celu pokazanie zróżnicowania przemian społeczno-gospodarczych, potencjałów rozwojowych, a także wskazanie powiatów, które w analizowanym okresie cechowała trwała przewaga konkurencyjna, bądź jednostek peryferyjnych, o znacznym dystansie konkurencyjnym do przodujących w rankingu powiatów.

IV. UWAGI KOŃCOWE

W niniejszym opracowaniu zaprezentowano porównawczą analizę poziomu konkurencyjności powiatów za pomocą taksonomicznego miernika rozwoju społeczno-gospodarczego w oparciu o zestaw wybranych wskaźników diagnostycznych.

Mierniki ogólne rozwoju społeczno-gospodarczego stanowiły średnią arytmetyczną mierników syntetycznych obliczonych dla poszczególnych obszarów badawczych. Syntetyzując dla danego powiatu uzyskane wyniki w ramach wszystkich obszarów badawczych ogólne mierniki rozwoju określały ogólną ocenę poziomu konkurencyjności powiatu na tle innych.

Analizę konkurencyjności przeprowadzono w ujęciu czasowym, biorąc pod uwagę lata 2004, 2007 i 2010, tak aby zaobserwować w powiatach województwa dolnośląskiego, zmiany wartości poszczególnych obszarów opisujących konkurencyjność od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej. Wybrany przedział czasowy, to okres zmieniających się warunków i przeobrażeń w życiu społeczno-gospodarczym. Interesujące stało się pokazanie, czy członkostwo w Unii Europejskiej, umożliwiające m.in. pozyskiwanie unijnych środków finansowych, wpłynęło na wykorzystanie pojawiających się szans rozwoju w toczącym się wielopłaszczyznowym współzawodnictwie i tym samym na zmianę pozycji konkurencyjnej powiatów.

W szczególności, obliczone wartości miernika ogólnego i mierników syntetycznych na przestrzeni lat 2004-2010, umożliwiły pokazanie zróżnicowania przemian społeczno-gospodarczych, potencjałów rozwojowych, a także wskazanie jednostek, które cechowała trwała przewaga konkurencyjna bądź jednostek peryferyjnych, o znacznym dystansie konkurencyjnym do przodujących powiatów w rankingu.

W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że zróżnicowanie powiatów województwa dolnośląskiego pod względem ogólnego miernika rozwoju dla okresu 2004-2010 nie było znaczne, dystans konkurencyjny między skrajnymi powiatami oraz współczynnik zmienności utrzymał się na porównywalnym poziomie.

W żadnym z powiatów nie wystąpiła kumulacja wszystkich najlepszych bądź najgorszych wyników.

Największe zróżnicowanie powiatów i największy dystans konkurencyjny między powiatami plasującymi się na skrajnych lokatach w rankingu wystąpił w przypadku infrastruktury technicznej – 7,2 pkt. w 2010 roku (6,9 pkt. w 2004 roku). Znaczący dystans konkurencyjny wystąpił również w przypadku potencjału demograficznego – 5,4 pkt. w 2010 roku (w tym w aspektach struktura ludności i ruch naturalny/reprodukcja ludności – powyżej 8,0 pkt.). Ponadto, wyróżnić można obszar potencjał gospodarczy/aktywność gospodarcza w przypadku którego rozpiętość wartości mierników kształtowała się na poziomie 4,5 pkt. (przy czym w aspektach produkcja przemysłowa/budownictwo i kapitał zagraniczny również na poziomie powyżej 8,0 pkt.).

Syntetyczna ocena poziomu konkurencyjności w obszarach warunki życia/dostęp do usług społecznych i rynek pracy/adaptacyjność zasobów pracy w najmniejszym stopniu różnicowały

powiaty i dystans konkurencyjny był najmniejszy. Warto tu dodać, iż w analizie podkreślono dużą różnorodność w osiągniętych wynikach według wyróżnionych aspektów charakteryzujących dany obszar. I tak, w przypadku obszaru warunki życia/dostęp do usług społecznych, szczególnie duża dysproporcja między wynikami powiatów wystąpiła w aspektach edukacja/kształcenie na wybranych poziomach oraz kultury i sztuki, a w przypadku rynku pracy/adaptacyjności zasobów pracy dużą dysproporcję odnotowano w aspekcie wynagrodzeń i pracy w warunkach zagrożenia.

W rankingu powiatów pod względem wartości ogólnego miernika, syntetyzującego wybrane obszary, zdecydowanym liderem konkurencyjności był Wrocław, konsekwentnie zajmując pierwszą lokatę i utrzymując w każdym analizowanym roku przewagę konkurencyjną nad innymi powiatami. Powiat ten wyróżniał się, poza potencjałem demograficznym, wysokim poziomem konkurencyjności w pozostałych obszarach, szczególnie osiągając wysokie noty w obszarach: kapitał intelektualny i społeczny (w tym pozycję lidera pod względem kwalifikacji siły roboczej, efektywności kształcenia oraz kapitału społecznego/społeczeństwa obywatelskiego), infrastruktura techniczna (najlepsze wyposażenie w infrastrukturę sieciową, wodociągową, kanalizacyjną i gazową), potencjał gospodarczy/aktywność gospodarcza (m.in. w zakresie kapitału zagranicznego, turystyki, sektorowości gospodarki, przedsiębiorczości). Ponadto, Wrocław – dominujące w regionie centrum życia kulturalnego, turystycznego oraz akademickiego o rozbudowanej infrastrukturze społecznej był zdecydowanym liderem w wybranych aspektach określających warunki życia/dostępu do usług społecznych, a mianowicie w aspekcie kultury i sztuki, edukacji/kształcenia na wybranych poziomach edukacji oraz w ochronie zdrowia. Jedynie potencjał demograficzny należał do słabszych stron Wrocławia, głównie w zakresie struktury ludności oraz ruchu naturalnego/reprodukcji ludności.

Poza Wrocławiem, wysokim poziomem konkurencyjności, konsekwentnie w każdym analizowanym roku, wyróżniała się Legnica, której mocną stroną były bardzo dobre wyniki pod względem kapitału intelektualnego i społecznego (szczególnie – efektywności kształcenia), warunków życia/dostępu do usług społecznych (w zakresie kultury i sztuki, edukacji/kształcenia na wybranych poziomach edukacji oraz w ochronie zdrowia) oraz w obszarze rynku pracy/adaptacyjność zasobów pracy (relatywnie dobrą sytuacją w zakresie zasobów rejestrowanego bezrobocia) i infrastruktury technicznej (m.in. w zakresie infrastruktury wodociągowej, ciepłownictwa i gęstości sieci dróg).

W pozostałych powiatach szczególnie mocno widoczne było zróżnicowanie w rozwoju społeczno-gospodarczym w kontekście konkurencyjności, pomiędzy dużymi miastami a powiatami położonymi w najbliższym sąsiedztwie czy słabiej rozwiniętymi peryferyjnymi jednostkami.

Najsłabsze, ogólne wyniki pod względem ogólnego poziomu konkurencyjności uzyskały w badanym okresie 2004-2010 głównie powiaty słabo uprzemysłowione, np. legnicki i lwówecki oraz milicki i jaworski, których bardzo niskie wartości ogólnego miernika rozwoju były konsekwencją jednych z najniższych wyników (bardzo niskiego poziomu

konkurencyjności) w obszarach: rynek pracy/adaptacyjność zasobów pracy, infrastruktura techniczna oraz potencjał gospodarczy/aktywność gospodarcza. Na ostatnich pozycjach konsekwentnie utrzymywał się powiat legnicki o bardzo niskich pozycjach konkurencyjnych i znaczących dystansach w obszarach, będących słabymi stronami jednostki, tj.: warunki życia/dostęp do usług społecznych (głównie w zakresie dostępności do usług w zakresie edukacji/ kształcenia na wybranych poziomach, ochrony zdrowia oraz kultury), rynku pracy/adaptacyjność zasobów pracy (w zakresie natężenia pracujących oraz pracy w warunkach zagrożenia), infrastruktura techniczna (głównie wodociągowa i ciepłownictwo) i potencjał gospodarczy/aktywność gospodarcza (w zakresie produkcji przemysłowej/budownictwa, nakładów inwestycyjnych i kapitału zagranicznego).

Na podstawie analizy dynamiki wartości ogólnych mierników rozwoju społeczno-gospodarczego w latach 2004-2010 stwierdzono nieznaczne zmiany, mniejsze niż w przypadku większości wybranych obszarów konkurencyjności regionalnej.

Odmierna dynamika mierników rozwoju w przekroju powiatów powodowała zmiany lokat w rankingach oraz przesunięcia powiatów w ramach wyróżnionych grup poziomu konkurencyjności. Jakkolwiek stwierdzono, iż dla znacznej części jednostek nie dokonała się radykalna zmiana usytuowania w rankingu. Szczególnie nieznaczną zmianę wartości miernika odnotowano w przypadku Wrocławia i Legnicy, plasujących się na najwyższych pozycjach i utrzymujących konsekwentnie wysoki poziom oraz w powiatach legnickim, średzkiem, lubańskim i jaworskim, osiągających bardzo niskie wartości miernika i zajmujących niezmiennie odległe miejsca w klasyfikacji.

W sposób znaczący poprawiły swoją ogólną pozycję konkurencyjną nieliczne powiaty (m.in. dzierzoniowski, trzebnicki, wołowski oraz wrocławski), zmniejszając dystans do lidera. Spadek ogólnej pozycji w klasyfikacji dotyczył głównie powiatu górskiego, w przypadku którego nastąpiło zwiększenie opóźnienia w rozwoju społeczno-gospodarczym na tle innych, wiodących jednostek.

Zróznicowanie powiatów pod względem dynamiki wartości mierników w latach 2004-2010 kształtowało się odmiennie w poszczególnych obszarach badawczych, przy czym w żadnym obszarze nie nastąpił jednoznaczny (dotyczący większości powiatów) postęp lub regres.

Znaczące dysproporcje w rozwoju poszczególnych aspektów życia gospodarczego w przekroju powiatów wpłynęły szczególnie na zróżnicowanie wskaźników dynamiki miernika określającego poziom konkurencyjności w obszarze potencjał gospodarczy/aktywność gospodarcza. Nierównomierność przeobrażeń na rynku pracy w latach 2004-2010 wpłynęła także na duże zróżnicowanie dynamiki w obszarze rynek pracy/adaptacyjność zasobów pracy. Natomiast, najmniejsze zmiany w czasie w wartościach mierników syntetycznych odnotowano w przypadku obszaru badawczego warunki życia/dostęp do usług społecznych.

Do wyróżniających się jednostek, rozwijających się dynamicznie w zakresie potencjału gospodarczego/aktywności gospodarczej zaliczyć można powiat wrocławski, którego szczególnie mocną stroną była bardzo duża poprawa wyników w aspekcie produkcji przemysłowo-

wej/budownictwa, kapitału zagranicznego, nakładów inwestycyjnych oraz finansów (budżetu) powiatu. Również znaczącą poprawą w tym obszarze cechowały się pozostałe powiaty z podregionu wrocławskiego, tj.: trzebnicki i oławski (m.in. w aspekcie produkcji przemysłowej/budownictwa, kapitału zagranicznego, przedsiębiorczości oraz szczególnie w aspekcie finansów gmin i powiatów) oraz powiat dzierzoniowski z podregionu wałbrzyskiego (m.in. w aspekcie turystyki, przedsiębiorczości). Mocną stroną wymienionych powiatów (dzierzoniowskiego, wrocławskiego) była relatywnie zdecydowana poprawa sytuacji na rynku pracy, szczególnie w aspekcie płynności rynku pracy.

Analizując dla poszczególnych powiatów strukturę procentową ogólnego miernika rozwoju według składowych – mierników syntetycznych wyróżnionych sześciu obszarów konkurencyjności, stwierdzono m.in. brak jednostki o jednorodnej strukturze, tj. takiej, gdzie każdy z obszarów stanowiłby 1/6 miernika ogólnego oraz brak jednostki, która zajmowałaby taką samą bądź zbliżoną lokatę pod względem każdego z sześciu obszarów.

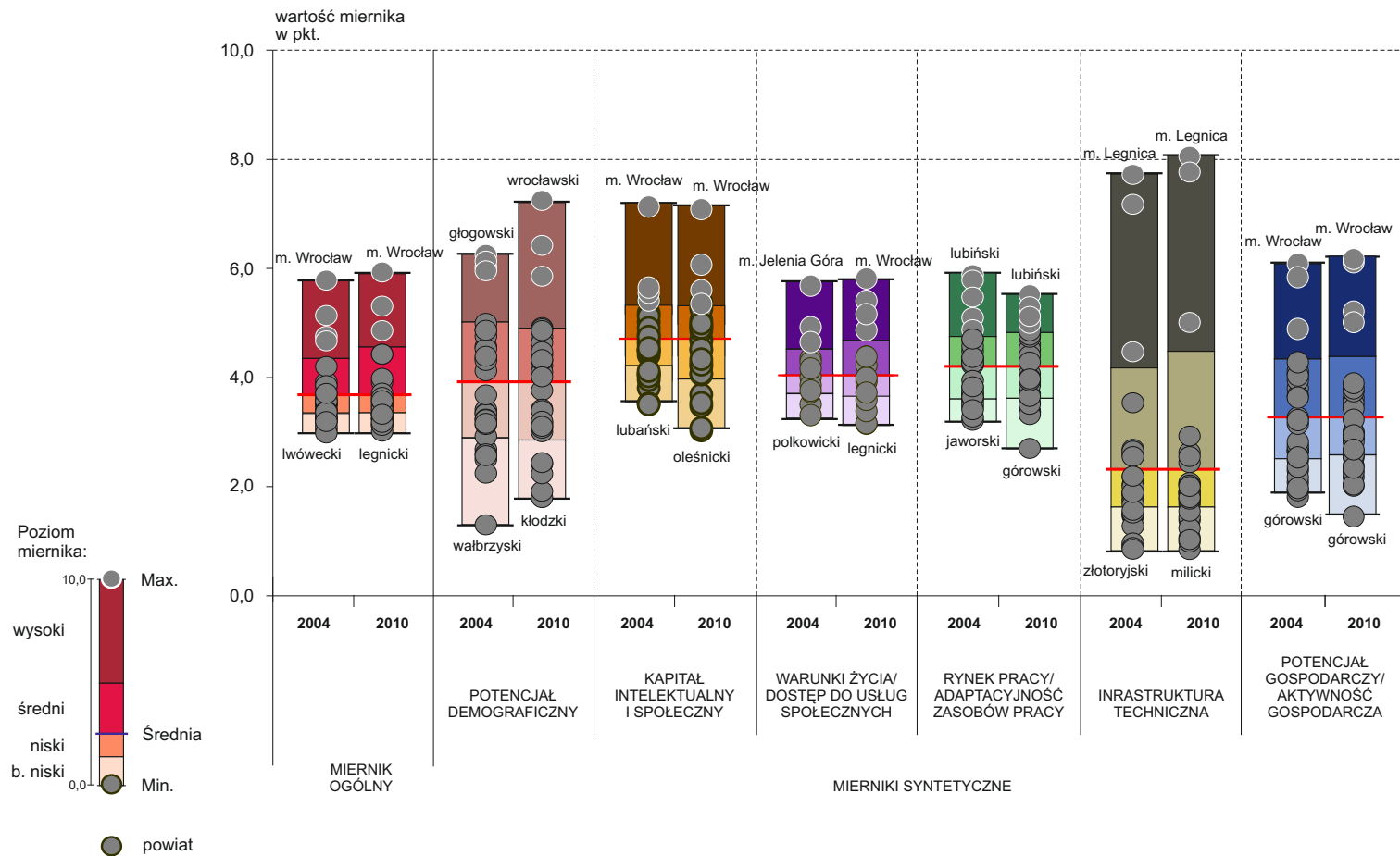
W wyniku nierównomiernego rozwoju społeczno-gospodarczego w poszczególnych obszarach, a niekiedy odmiennego kierunku i tempa przeobrażeń, miał miejsce znaczący stopień zróżnicowania struktury miernika ogólnego badanych obszarów konkurencyjności. Szczególnie w takich peryferyjnych powiatach jak górowski i milicki czy kłodzki odnotowano największy stopień zróżnicowania struktury (największa specjalizacja w rozwoju społeczno-gospodarczym w kontekście konkurencyjności regionalnej). Zdecydowanie słabymi stronami był bardzo niski poziom wyposażenia powiatu w infrastrukturę techniczną, potencjał gospodarczy/aktywność gospodarza (w tym bardzo niski poziom produkcji przemysłowej, kapitału zagranicznego, przedsiębiorczości), a mocnymi – potencjał demograficzny (m.in. wysoki poziom konkurencyjności w aspekcie struktury ludności).

Dodatkowo wymienić można powiat polkowicki, w przypadku którego w 2010 roku wystąpiła największa różnica między skrajnymi lokatami pod względem mierników syntetycznych obszarów badawczych – składowych miernika ogólnego (o 26 miejsc). Zdecydowanie słabymi stronami jednostki o bardzo niskim poziomie konkurencyjności były obszary kapitał intelektualny i społeczny (ostatnie noty w aspektach efektywność kształcenia i nauka języków obcych) oraz warunki życia (niskie noty w aspektach ochrona zdrowia i ochrona środowiska), a mocnymi (potencjałami rozwojowymi) o wysokim poziomie konkurencyjności – potencjał gospodarczy/aktywność gospodarza i potencjał demograficzny (m.in. pozycje lidera w aspekcie nakładów inwestycyjnych oraz w aspekcie korzystnej struktury wiekowej ludności)

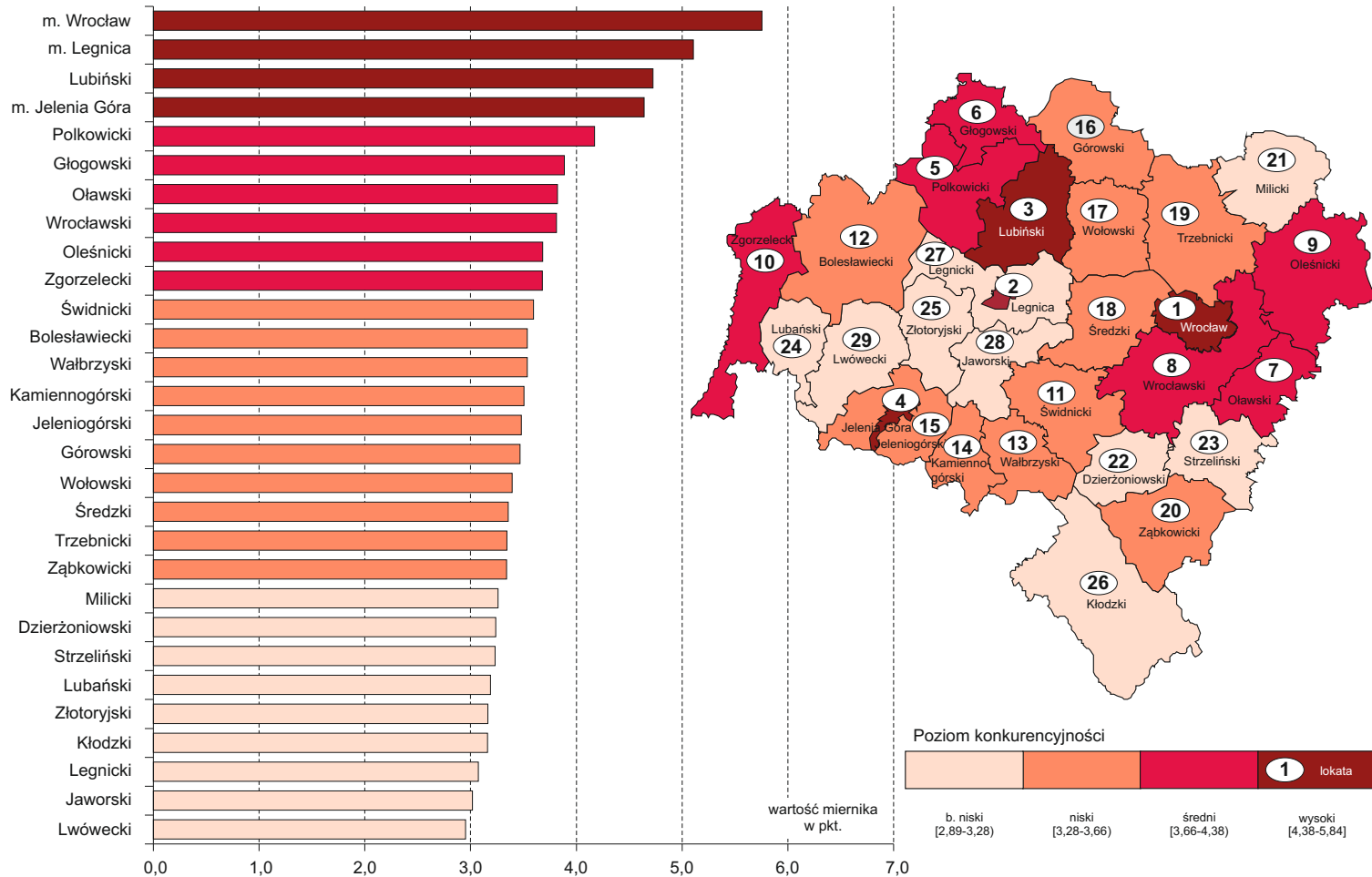
W porównaniu do 2004 roku stwierdzono, iż zmiany strukturalne w największym stopniu dotyczyły obszaru kapitał intelektualny i społeczny oraz rynku pracy/adaptacyjności zasobów pracy, a w mniejszym stopniu infrastruktury technicznej, potencjału gospodarczego/aktywności gospodarczej i potencjału demograficznego.

Warto dodać, że w wyniku przeprowadzonych obliczeń stwierdzono, że w żadnym z powiatów miernik ogólny w latach 2004-2010 nie miał identycznej struktury.

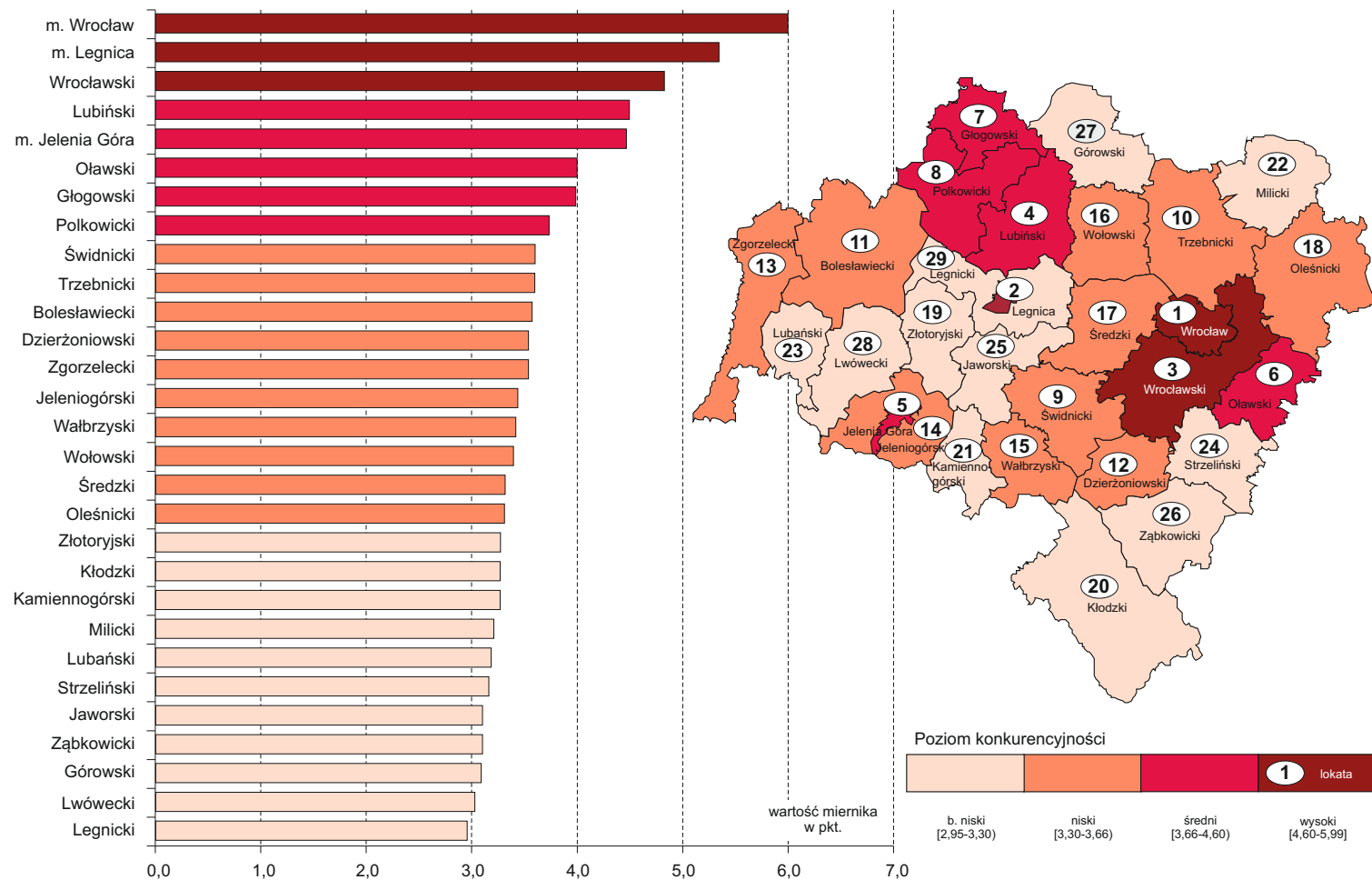
Wykres 43. Zróżnicowanie powiatów według wartości miernika ogólnego i badanych obszarów badawczych w 2004 i 2010 r.

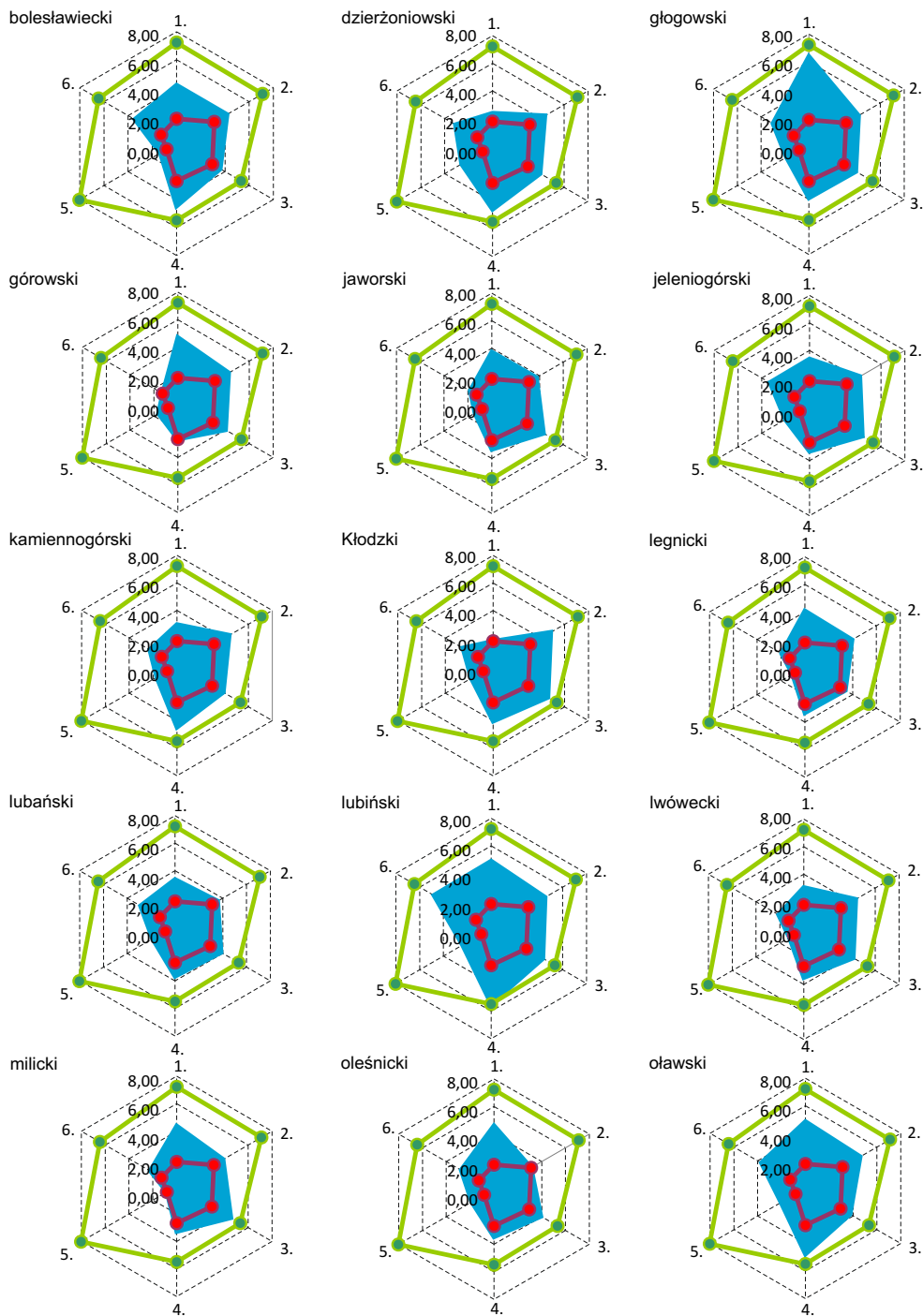
Wykres 44. Powiaty według grup poziomu wartości miernika ogólnego (poziomu konkurencyjności) w 2004 r.

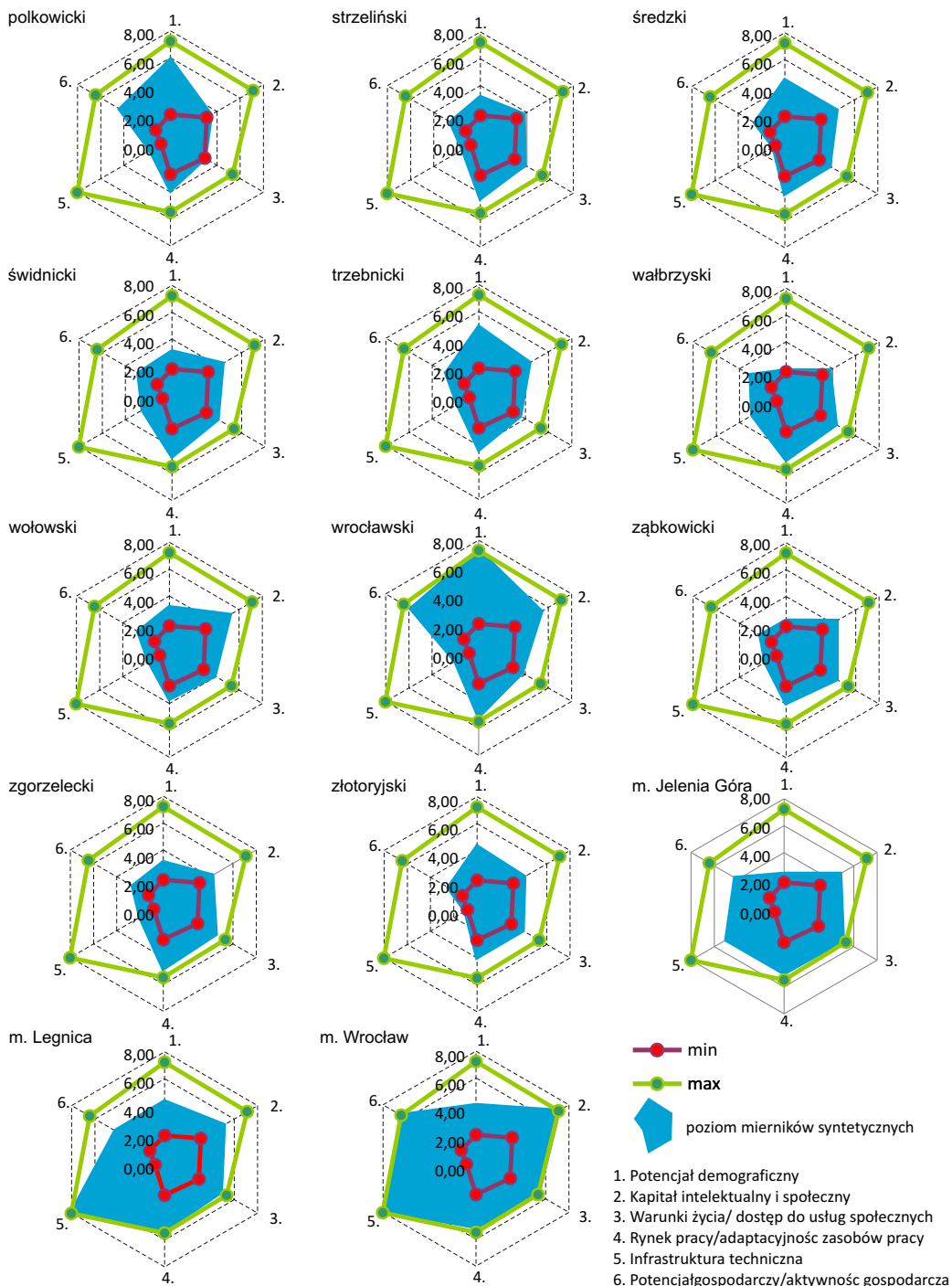
Wykres 45. Powiaty według grup poziomu wartości miernika ogólnego (poziomu konkurencyjności) w 2010 r.

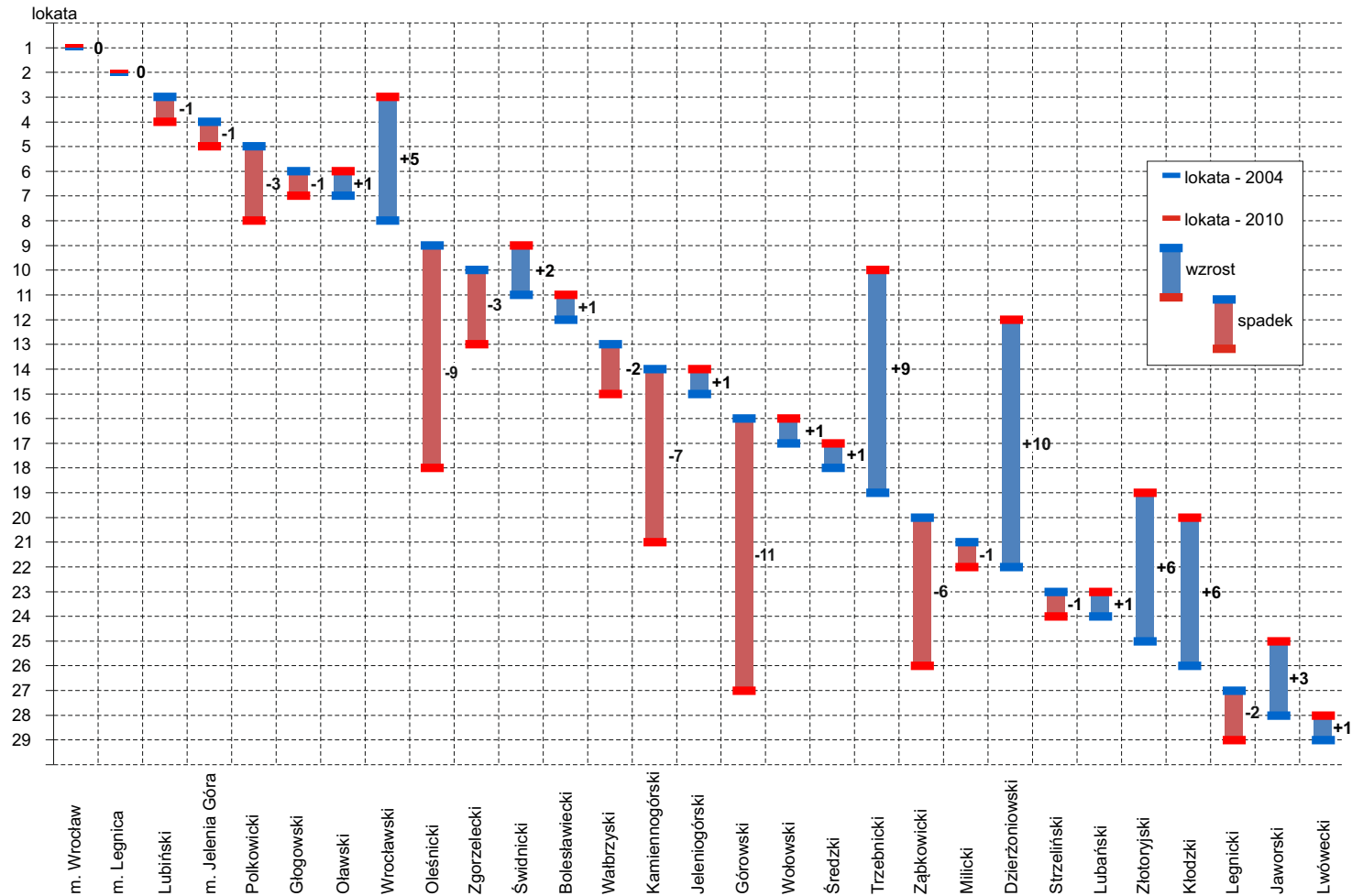
Wykres 46. Powiaty według wartości cząstkowych mierników w badanych obszarach w 2010 r.

Wykres 46. Powiaty według wartości cząstkowych mierników w badanych obszarach w 2010 r. (dok.)

Wykres 47. Lokaty powiatów^a pod względem miernika ogólnego w 2010 r. w porównaniu do 2004 r.

^a Powiaty uporządkowano według lokat zajmowanych w 2004 r.

Zestawienie 2. Lokaty powiatów i poziomy wartości mierników rozwoju według wyróżnionych obszarów badawczych w 2010 r.

	Bardzo niski poziom							Niski poziom							Średni poziom							Wysoki poziom																				
Bolesławiecki							24					21						13	15			12			8																	
Dzierżoniowski	26											12				13			8			10	5																			
Głogowski												22	19	13							6					9	2															
Górowski			25			29		29				20		21					7																							
Jaworski						25	23	28	16	24											9																					
Jeleniogórski						27			17											11	10					10																
Kamiennogórski																																										
Kłodzki	29																																								4	6
Legnicki						29	26	26	26																																	
Lubański						24																																				
Lubiński																																										
Lwówecki																																										
Milicki																																										
Oleśnicki																																										
Oławski																																										
Polkowicki																																										
Strzeliński																																										
Średzki																																										
Świdnicki																																										
Trzebnicki																																										
Wałbrzyski	28																																									
Wołowski																																										3
Wrocławski																																										
Ząbkowicki	27																																									
Zgorzelecki																																										
złotoryjski																																										6
m. Jelenia Góra	25																																									
m. Legnica																																										
m. Wrocław																																										

Legenda:

						
lokata 28	Potencjał demograficzny	Kapitał intelektualny i społeczny	Warunki życia/dostęp do usług społecznych	Rynek pracy/adaptacyjność zasobów pracy	Infrastruktura techniczna	Potencjał gospodarczy/aktywność gospodarcza

TABL.13. OGÓLNY MIERNIK ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO POWIATÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004		2007		2010			Srednia 2004, 2007 i 2010		
	miernik w pkt.	lokata	miernik w pkt.	lokata	miernik		lokata	+/- w porów- naniu z 2004 r.	miernik w pkt.	lokata
					w pkt.	2004= =100				
Powiaty:										
bolesławiecki	3,67	11	3,57	14	3,68	100,3	9	2	3,64	11
dzierżoniowski.....	3,32	20	3,42	18	3,62	109,1	13	7	3,45	16
głogowski	4,12	6	4,06	8	4,06	98,8	7	-1	4,08	7
górowski	3,31	21	3,07	27	3,01	91,0	29	-8	3,13	25
jaworski	3,15	27	3,06	28	3,18	100,7	25	2	3,13	26
jeleniogórski	3,56	14	3,68	11	3,56	100,1	14	0	3,60	11
kamiennogórski	3,57	13	3,49	16	3,43	96,2	16	-3	3,50	14
kłodzki	3,21	26	3,33	20	3,38	105,3	20	6	3,31	19
legnicki	3,10	28	3,21	23	3,07	98,8	27	1	3,13	27
lubański	3,23	25	3,22	22	3,27	101,4	22	3	3,24	21
lubiński	4,94	3	4,59	4	4,62	93,6	4	-1	4,72	3
lwówecki	2,90	29	2,99	29	3,03	104,2	28	1	2,97	28
milicki.....	3,26	22	3,24	21	3,23	98,8	23	-1	3,24	20
oleśnicki	3,73	10	3,57	13	3,39	91,1	19	-9	3,56	13
oławski	3,94	8	4,21	6	4,11	104,2	6	2	4,09	6
polkowicki.....	4,30	5	4,17	7	3,78	87,8	8	-3	4,08	8
strzeliński.....	3,23	24	3,11	25	3,07	94,9	26	-2	3,14	24
średzki	3,35	19	3,46	17	3,39	101,4	18	1	3,40	18
świdnicki	3,64	12	3,72	10	3,67	100,8	11	1	3,67	10
trzebnicki.....	3,46	16	3,59	12	3,68	106,4	10	6	3,57	12
wałbrzyski	3,56	15	3,53	15	3,41	95,9	17	-2	3,50	15
wołowski	3,43	17	3,41	19	3,44	100,4	15	2	3,43	17
wrocławski.....	3,99	7	4,69	3	4,99	125,1	3	4	4,55	4
ząbkowicki.....	3,35	18	3,13	24	3,21	95,6	24	-6	3,23	22
zgorzelecki.....	3,75	9	3,78	9	3,64	96,9	12	-3	3,72	9
złotoryjski	3,24	23	3,10	26	3,35	103,3	21	2	3,23	23
Miasta na prawach powiatu:										
Jelenia Góra.....	4,67	4	4,47	5	4,43	94,8	5	-1	4,52	5
Legnica	5,21	2	5,12	2	5,33	102,4	2	0	5,22	2
Wrocław	5,78	1	5,95	1	5,95	102,9	1	0	5,89	1

TABL. 14. STRUKTURA OGÓLNEGO MIERNIKA ROZWOJU POWIATÓW WEDŁUG ASPEKTÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004						
	potencjał demograficzny	kapitał intelektualny i społeczny	warunki życia/ dostęp do usług społecznych	rynek pracy/ adaptacyjność zasobów pracy	infrastruktura techniczna	potencjał gospodarczy/ aktywność gospodarcza	stopień zróżnicowania struktury według obszarów ^a
	w %						
Powiaty:							
bolesławiecki	21,4	18,7	17,6	20,4	6,8	16,9	3,4
dzierżoniowski	12,8	22,8	20,7	17,7	13,7	13,4	3,6
głogowski	26,7	19,6	16,5	16,2	7,9	14,6	4,2
górowski	22,7	20,9	19,0	17,7	8,4	9,4	5,1
jaworski	18,7	24,6	22,6	17,6	8,0	11,2	4,8
jeleniogórski	15,9	20,9	19,9	17,4	9,6	18,6	2,8
kamiennogórski	12,6	24,3	19,8	21,2	12,2	12,3	4,5
kłodzki	11,7	24,9	23,0	18,8	9,7	13,8	5,0
legnicki	22,2	24,3	20,3	17,6	4,8	12,5	5,4
lubański	17,3	20,1	21,5	18,2	11,2	13,8	2,8
lubiński	21,1	18,3	15,5	20,7	9,2	16,0	2,8
lwówecki	18,1	20,7	22,3	20,3	7,0	12,6	4,5
milicki	23,0	21,1	22,5	19,0	4,8	10,1	6,2
oleśnicki	21,9	18,0	19,0	21,1	8,4	12,2	4,3
oławski	21,7	21,3	17,0	18,9	8,6	13,6	3,8
polkowicki	24,4	13,9	12,3	20,3	7,2	22,7	5,4
strzeliński	14,9	26,5	20,8	18,6	7,6	12,8	4,9
średzki	21,2	22,7	18,4	20,6	4,2	14,0	5,0
świdnicki	14,4	22,6	17,8	19,7	11,7	14,3	3,3
trzebnicki	24,1	22,7	19,0	16,9	8,5	11,5	4,7
wałbrzyski	6,0	19,2	19,8	21,4	16,5	18,1	3,6
wołowski	15,9	22,2	18,4	21,0	8,2	15,5	3,7
wrocławski	25,9	20,0	16,5	17,1	6,7	16,8	3,9
ząbkowicki	12,8	27,0	20,9	21,7	9,3	10,0	6,0
zgorzelecki	14,2	20,4	19,4	22,0	9,8	15,9	3,5
złotoryjski	22,6	21,5	20,9	20,0	4,3	13,1	5,4
Miasta na prawach powiatu:							
Jelenia Góra	9,1	19,8	19,4	20,7	15,9	14,1	3,7
Legnica	14,2	18,1	14,1	15,3	25,1	13,4	3,1
Wrocław	10,6	20,4	15,0	15,8	20,7	16,2	2,6

a Patrz str. 38.

TABL. 14. STRUKTURA OGÓLNEGO MIERNIKA ROZWOJU POWIATÓW WEDŁUG ASPEKTÓW (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010							współczynnik zmian strukturalnych 2004-2010 ^b
	potencjał demograficzny	kapitał intelektualny i społeczny	warunki życia/ dostęp do usług społecznych	rynek pracy/ adaptacyjność zasobów pracy	infrastruktura techniczna	potencjał gospodarczy /aktywność gospodarza	stopień zróżnicowania struktury według obszarów ^a	
	w %							
Powiaty:								
bolesławiecki	19,7	21,5	17,0	21,0	6,4	16,2	3,7	1,1
dzierżoniowski	11,3	23,4	18,9	21,8	12,4	13,7	4,4	1,6
głogowski	27,5	17,5	16,9	16,7	8,1	14,3	4,0	0,8
górowski	25,4	20,8	21,6	14,4	8,9	8,5	5,9	1,6
jaworski	20,3	21,6	23,6	18,2	7,7	10,8	5,0	1,2
jeleniogórski	16,4	23,3	21,4	16,1	9,7	15,9	3,3	1,4
kamiennogórski	15,1	26,2	19,6	22,8	8,6	11,7	5,2	1,7
kłodzki	9,0	26,2	23,4	20,6	9,3	14,2	6,0	1,1
legnicki	22,9	24,7	19,1	18,8	5,8	12,0	5,2	0,7
łubański	17,5	21,1	20,0	19,1	9,8	15,1	2,9	1,0
łubiński	18,5	17,8	16,4	20,7	9,1	18,3	2,7	1,1
lwówecki	16,5	23,9	22,6	19,1	6,6	12,7	4,7	1,2
milicki	22,9	22,2	23,7	17,2	4,3	10,8	6,1	0,9
oleśnicki	23,4	17,5	19,9	17,6	9,4	14,2	3,3	1,4
oławski	20,5	21,4	15,8	20,1	8,6	15,0	3,5	0,8
polkowicki	26,3	13,8	13,3	17,3	7,9	21,6	4,7	1,3
strzeliński	16,4	17,3	19,9	22,9	8,0	14,5	3,5	3,2
średzki	22,0	24,6	19,0	19,7	4,7	12,5	5,4	1,0
świdnicki	14,4	21,4	18,3	21,9	11,7	13,6	3,6	0,7
trzebnicki	22,4	22,2	16,3	19,7	8,4	12,8	4,5	1,4
wałbrzyski	9,2	17,7	20,7	23,1	14,1	15,7	3,7	2,1
wołowski	15,7	27,2	19,1	17,9	8,6	12,6	4,6	2,0
wrocławski	24,7	20,2	12,7	17,5	6,9	19,8	4,8	1,4
ząbkowicki	11,8	25,7	23,1	20,9	9,4	12,3	5,7	1,3
zgorzelecki	14,5	21,0	21,3	22,8	9,3	13,5	4,5	1,0
złotoryjski	21,8	21,9	20,0	20,1	5,1	13,4	5,0	0,5
Miasta na prawach powiatu:								
Jelenia Góra	9,1	18,9	19,1	18,8	18,8	14,1	3,4	1,0
Legnica	13,6	16,8	15,2	16,6	25,3	12,0	2,8	1,1
Wrocław	11,2	19,7	14,9	14,3	21,7	16,8	2,7	0,7

a Patrz str. 38. b Uwagi metodologiczne.

TABL. 15. LOKATY POWIATÓW WEDŁUG OBSZARÓW BADAWCZYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004						
	potencjał demograficzny	kapitał intelektualny i społeczny	warunki życia/ dostęp do usług społecznych	rynek pracy/ adaptacyjność zawodów pracy	infrastruktura techniczna	aktywność gospodarcza	odchylenie przeciętne zajmowanych lokat ^a
Powiaty:							
bolesławiecki	9	24	18	12	24	9	6,0
dzierżoniowski.....	27	18	12	26	5	17	6,2
głogowski	1	10	5	18	15	10	4,6
górowski	8	22	25	20	18	29	5,0
jaworski	16	14	10	29	23	26	6,3
jeleniogórski	17	20	14	21	11	6	4,5
kamiennogórski	24	6	15	9	7	20	6,2
kłodzki	28	11	9	24	16	19	5,8
legnicki	14	19	27	28	27	24	4,4
lubański	18	27	19	25	10	18	4,3
lubiński	3	4	3	1	6	3	1,1
lwówecki	19	28	26	23	25	25	2,2
milicki.....	10	23	6	19	26	28	7,1
oleśnicki	6	26	7	7	14	16	6,0
oławski	5	8	11	11	12	12	2,2
polkowicki	2	29	29	4	17	1	11,3
strzeliński.....	23	7	21	22	22	22	4,2
średzki	12	17	28	15	28	15	5,9
świdnicki	22	9	17	13	8	14	3,8
trzebnicki	7	13	24	27	19	23	5,9
wałbrzyski	29	25	13	8	4	8	8,3
wołowski	20	16	22	14	20	13	3,2
wrocławski.....	4	12	23	16	21	5	6,5
ząbkowicki.....	25	5	16	10	13	27	6,7
zgorzelecki.....	21	15	8	5	9	11	4,3
złotoryjski	13	21	20	17	29	21	3,5
Miasta na prawach powiatu:							
Jelenia Góra.....	26	3	1	2	3	7	6,3
Legnica	11	2	4	6	1	4	2,6
Wrocław	15	1	2	3	2	2	3,6

a Patrz str. 38.

TABL. 15. LOKATY POWIATÓW WEDŁUG OBSZARÓW BADAWCZYCH (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010							przeciętna różnica lokat w porównaniu do 2004 r.
	potencjał demograficzny	kapitał intelektualny i społeczny	warunki życia/ dostęp do usług społecznych	rynek pracy/ adaptacyjność zawodów pracy	infrastruktura techniczna	aktywność gospodarcza	odchylenie przeciętne zajmowanych lokat ^a	
Powiaty:								
bolesławiecki	13	15	21	12	24	8	4,7	2,8
dzierżoniowski.....	26	8	12	10	5	13	4,8	5,2
głogowski	2	22	6	19	13	9	6,2	3,0
górowski	7	25	20	29	21	29	5,8	3,5
jaworski	16	24	9	25	23	28	5,6	2,8
jeleniogórski	17	11	10	27	9	10	5,3	4,2
kamienogórski	24	4	23	11	20	23	6,7	4,7
kłodzki.....	29	6	7	15	15	17	5,6	3,3
legnicki	14	18	29	26	26	26	4,8	1,3
lubański	18	23	24	21	12	14	4,0	3,2
lubiński	4	12	4	1	7	3	2,9	1,8
lwówecki	23	20	19	23	25	25	2,0	3,2
milicki.....	10	21	5	28	29	27	8,3	2,7
oleśnicki	8	27	16	24	14	16	5,3	4,8
oławski	5	7	14	7	8	7	2,0	2,8
polkowicki	3	29	28	20	18	4	9,0	3,7
strzeliński.....	20	28	25	13	22	20	3,7	6,5
średzki	9	10	26	16	28	22	6,8	3,3
świdnicki	21	16	15	9	6	12	4,2	3,0
trzebnicki	6	14	27	14	16	18	4,5	4,3
wałbrzyski	28	26	11	8	4	11	8,2	1,2
wołowski	19	3	17	22	19	21	4,6	6,0
wrocławski.....	1	2	22	3	10	2	6,2	6,8
ząbkowicki.....	27	13	13	18	17	24	4,6	4,7
zgorzelecki.....	22	17	8	6	11	15	4,8	1,7
złotoryjski.....	12	19	18	17	27	19	3,0	1,5
Miasta na prawach powiatu:								
Jelenia Góra.....	25	9	2	5	3	6	5,8	2,0
Legnica	11	5	3	2	1	5	2,5	1,5
Wrocław	15	1	1	4	2	1	3,7	0,5

a Patrz str. 38.